

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Avstrija in Nemčija.

Vse življenje na svetu je podvrženo enim istim zakonom, čudeži so redki in le izjema od naravnega reda in razvoja. Tudi nedavno sklenjeni sporazum med Nemčijo in Avstrijo ni nikak čudež, nikako presenečenje za onega, ki je sledil nitim razvoja nemškega naroda obeh držav. Komaj dva tedna po sporazumu sta minula in že se po slavospevih bratstva in prijateljstva v državo povračata treznost in ravnodušje. Med Nemčijo in Avstrijo je bilo treba rednih odnošajev, to je velevala zavest nemškega človeka ob Labi, Renu in Donavi in še pamet vsakega stvarno mislečega, ki je v ukinjenih odnošajih med državama enega naroda videl glavni povod notranje-političnega zastoja v Avstriji.

S sporazumom je postala nemško-avstrijska državna meja vez dveh držav, ki jo naj postopoma sledeče meddržavne odredbe za olajšavo medsebojnih kulturnih, gospodarskih in tujsko-prometnih stikov utrdijo. Motijo se oni, ki menijo, da pomeni dejstvo 11. julija že nekako izenačenje kulturnih in političnih stremljenj obeh držav, kot se motijo tisti, ki vidijo v Hitlerjevem priznanju avstrijske neodvisnosti triumf avstrijske borbe za svojo življensko upravičenost. Borba za Avstrijo je tudi po sporazumu z Nemčijo še vedno v začetku.

Vprašajmo se, kaj veže obe državi. Tvori ju eden in isti nemški narod. Obe državi imata uveden avtoritarni režim, potem ko sta odstranili strankarsko-politični parlamentarizem. Obe državi imenujeta boljševizem svojega najhujšega sovražnika, obe državi sta prijateljici fašistične Italije in njenega Mussolinija. Na prvi pogled torej ju družijo močne vezi in le-te so, ki premotijo marsikak površen pogled v bližnjo bodočnost. Četudi ne smemo podcenjevati njihovega vpliva na skupen razvoj v obeh državah, moramo kot stvarni politik videti tudi vse ono, kar danes obe državi loči.

Avstrija in Nemčija sta avtoritarno vladani državi, vendar ni avtoritarnost obeh ista. Hitler v Nemčiji je najvišji postavodajalec, je voditelj, ki je odgovoren le samemu sebi. On določuje merilo, po katerem se v Nemčiji ocenjuje pravica in krivica ter zlo in dobro v narodu. Hitlerju nima nikdo zapovedovati, njegova pamet edina mu je vodilo in merilo. Avstrijska ustava pa priznava v nasprotju z nemško ono pravico, ki je nad državo, narodom in posameznikom. Avstrijska ustava priznava krščanski npravni red in ta red določa meje državne oblasti. Po ustavi priznava Avstrija narodu, narodnim manjšinam in poedincu vse njihove naravne pravice. — V Nemčiji je Hitler stvaritelj države, v svojih rokah družji postavodajno in izvršilno oblast ter dele te oblasti po svoji mili volji oddaja tej ali oni osebi ali korporaciji. Ljudstvo v rajhu ne soupravlja države, marveč sme samo pritrjevati in v ozkem okvirju ocenjevati, kar stori Hitlerjeva vlada. Avstrijska ustava pa govori o soodgovornosti in samoupravi poklicnih stanov ter je določila javne ustanove zveznega sveta, zveznega kulturnega in gospodarskega sveta, po katerih ljudstvo soupravlja svojo državo.

Nemčija se z zanosom šteje za varuha Evrope pred boljševizmom. Vendar je njen boj le zunanji. Narodno-socialistična miselnost nudi namreč premalo idejnega orožja proti komunizmu, ker postavlja nasproti zmoti novo zmoto. Boljševizem pa je ranljiv in premagljiv samo na polju duhovnosti in duševnosti. Kakšna zmeda v tem v rajhu! Prodirajoči komunizem zamore ustaviti samo krščanstvo in to le, če ga njegovi nosilci udeležijo najprej v sebi in v svojih vrstah. Ta kulturno-bojni cilj je zastavil Avstriji Doifuss in ga je u-

trdil Schuschnigg. Zlato bi zamenjalo za železo, če bi avstrijsko ljudstvo hotelo prevzeti narodno-socialistično metodo boja proti boljševizmu. — V koliko so avstrijski zunanje-politični cilji istovetni z nemškimi? Avstrija je mala država in sloni na mirovnih pogodbah. V osrčju Evrope je in zamore zato voditi samo politiko sprave, izenačevanja in sporazumov z državami in tabori. Nemčija pa je izven Društva narodov in vsa Hitlerjeva zunanja politika stremi edino za tem, da nekoč upostavi staro slavo nemškega cesarstva.

A vse te razlike v ciljih, načinu stremjenja za njimi in organizaciji v obeh državah so prazne in brezpomembne, dokler ne gledamo za njimi tudi ljudstva. Če ni avstrijsko nemštvo v svoji moralni, notranji sili boljše in močnejše od rajhovskega nemštva, je vsa razlika samo navidezna. V Avstriji je boljša ustava, boljše organizacija in politična metoda le prazen papir, samo beseda in suh paragraf, če ni v državi ljudstva, ki je zrelo za stanovsko samoupravo, za krščansko de-

javno miselnost, za spravo med narodi in državami. Tod se mora, pravimo, pokazati glavna razlika med avstrijskim in rajhovskim Nemcem, če naj je Avstrija samostojna država. Brez te moralne zrelosti so ostale razlike brez pomena in morajo dobiti vezi, ki spajajo obe državi enega naroda, prejkoslej premoč nad njimi.

Dunajski „Neuigkeits-Weltblatt“ minulega petka namiguje, da je bil sporazum med Nemčijo in Avstrijo narekovan po interesih bodočega avstrijskega kulturnega razvoja. Mi dodajamo: Odslej gre v resnici za Avstrijo in za upravičenost njene neodvisnosti. Sedaj šele se pričinja borba za avstrijsko ljudstvo, ki naj dokaže, da je boljše in doslednejše od ljudstva v rajhu. Sporazum od 11. julija sicer svečano odpravlja nevarnost priključitve Avstrije k Nemčiji. A kljubtemu bo nujno in dosledno ta nevarnost tem večja, čim manjša bo v moralnem vrednotenju razlika med Nemcem v rajhu in Nemcem v Avstriji. Tako vsaj velevala naravni red, ki izključuje čudeže tudi v življenju narodov.

Pospešeni tempo razvoja v Evropi.

Ob pregledu evropskega političnega življenja v zadnjem tednu je opažati, da se kažejo jasnejši obrisi meddržavnega prijateljstva in neprijateljstva v Evropi. Potek abesinskega spora in njegov zaključek, sunki socialističnih in komunističnih vrst v Franciji in Španiji in ne najzadnje sporazum med Avstrijo in Nemčijo so vplivali na tempo sedanjega razvoja.

Ni dvoma, da sta danes Mussolini in Hitler ona evropska državnik, ki bi rada segla po evropskem krmilu. Nemčija ponuja po poročilih nekaterih listov baje tudi že Čehoslovaški enako ugodno pogodbo, kot jo je odobrila za Avstrijo; v doglednem času zna se z isto ponudbo obrniti še na druge države. O Italiji poročajo, da je v svojih listih omilila mnoge ostrine proti nekaterim državam-sosedam. — Na drugi strani pa se čuje klic po tesnejši združitvi Anglije, Francije, Rusije, Male antante in Balkanske zveze. S tem je vidna smer mednarodnega političnega razvoja, ki bo šel za tem, da opredeli države evropskega kontinenta v dva velika tabora. To dokazuje tudi močno notranje-politično trenje v mnogih danes ne še docela opredeljenih državah.

Čujmo ob pregledu sedanje Evrope glas iz tabora takozvanih demokratično usmerjenih držav!

V Španiji spet revolucija.

V španskem Maroku je minulo nedeljo izbruhnila vojaška vstaja. Vojaki so zasedli vse važne postojanke v koloniji ter zaprli vse vladi-zveste častnike. Medtem je poslala vlada proti upornikom svoje čete, da jih ukrotijo.

Upor v Maroku pa je bil očitno samo znamenje splošne vstaje v Španiji. Prišlo je do ostrih nemirov in spopadov v mestih, tako v Sevilli, Barceloni i. dr. Uporniki so se polastili oblasti nad mesti. Vlada ministrskega predsednika Alzane je odstopila, takoj zanjo še dve drugi vladi. Medtem so prispeli v Španijo maroški uporniki, njim so se pridružili mornarji mnogih španskih ladij in še drugi vojaki.

Revolucija v Španiji je samo izraz velikega nasprotja in napetosti, ki vlada med taborom socialistov na eni in desničarskih meščanskih strank na drugi strani. Revolucijo proti socialistom vodi vojska in mornarica. Izid notranjih bojev je danes — ko to pišemo — še dočela negotov.

Češka „Prager Presse“ piše minulega tedna: „Današnja Evropa je podobna predvojni Evropi, v kateri sta si stali nasproti antanta in trozveza. Razlika je le-ta, da vodita države trozveze dva moža, ki se lahko sporazumeta o vsaki zadevi ali tudi ne. V drugem taboru so demokratične države z okornimi parlamentarnimi aparati. Kateri obeh taborov v Evropi je bolj močan?“ Dopisnik je mnenja, da je tabor demokratičnih držav solidaren in v pogledu oborožitve v premoči.

Avstrija in Evropa. Zvezni komisar Adam je nedavno v radiu tolmačil avstrijsko mnenje k bodočemu evropskemu razvoju: „Države, ki niso v stanu reševati neposredno same svojih sporov s sosedomi, so le slaba opora Zvezi narodov. Nikdar ne smemo Zvezi narodov nadeti naloge, kateri ne more biti kos, ker ji zato nedostaje moči. Sporazum med Nemčijo in Avstrijo je dokaz, kolike važnosti so neposredna pogajanja med državami. S sporazumom je odstranjena ena glavnih ovir mednarodnega sodelovanja. Korist neposrednih pogajanj med državami bodo prejkoslej spoznali še drugod in z njimi bodo Zvezi narodov najbolj pomagali.“ — S tem je komisar potrdil stališče Nemčije, ki je pripravljena na sporazum v Evropi na podlagi predhodnih sporazumov s posameznimi državami.

Atentat na angleškega kralja. Minuli četrtek je izročal angleški kralj Edvard zastavo gardnemu polku. Po končanem svečanem obredu se je preril nenadoma do njega nek mož. Takoj so priskočili policisti in v tem trenutku je mož izgubil revolver s štirimi strelji, od katerih ni bil noben odan. Mož so takoj zasiljali in je izjavil, da je hotel s strelom v zrak opozoriti kralja na svoj bedni položaj. Aretirani je rodom Skot.

Mrzlično oboroževanje Anglije. Angleški mornariški minister je nedavno govoril o potrebi oboroževanja: „Anglija nujno rabi novo brodovje, ker je to zanje vprašanje življenja ali smrti. Brodovje se že gradi. Treba bo tudi obrambe proti letalom, ker je Anglija v tem pogledu najbolj ranljiva država na svetu. Z oboroževanjem moramo hiteti, sicer se nam zna zgoditi, da nam odrežejo vezi s svetom, kar bi pomenilo, da smo v 6 tednih izgledovani.“

Razvoj v Franciji da misliti. Povodom narodnega praznika je prišlo v Parizu do burnih demonstracij za socialistično vlado. Demonstracij se je

udeleževalo do milijon ljudi. Vidni so bili predvsem komunisti, ki sploh vedno bolj stopajo v ospredje političnega življenja. Delavce, ki so povodom zadnjih stavk zasedli tovarne, ščuvajo, naj se ne uklonejo vladnim odredbam in naj ne izpraznijo tovarn. Kmetijski delavci, ki so ponekod zasedli posestva, odgovarjajo na odredbe vlade z novo stavko tako, da ne krmijo živine, je ne molzejo in ustavljajo vsako delo na polju. Blumova vlada uvidi vso opasnost tovrstnega razvoja in skuša upostaviti red in mir z vsemi ji razpoložljivimi sredstvi. Pri tem njenem stremljenju jo komunisti na zunaj sicer podpirajo, v resnici pa tajno z vsemi silami delajo na notranji prevrat, iz katerega naj bi izšla boljševiska Francija.

Turčiji so v vprašanju Dardanel ugodili. Diplomatski sestanek v mestu Montreux-u je bil — kar je gotovo že neobičajno — kronan z uspehom. Turčija bo smela obrežje oborožiti. Uporaba morske ožine je nadalje dovoljena za brodovja v mirnem in vojnem času vsem državam, ki bodo tako skušale vršiti dolžnosti iz katerekoli pogodbe, odobrene po Zvezi narodov. Sklep dardanelske konference je uspeh Francije in predvsem Rusije, ki je s tem dobila prost dostop do Srednjega morja. Zaključek je vznemiril Italijane in Nemce in pričakovati je, da bomo posledice iz dardanelskega sklepa kmalu čutili.

Kaj se godi v Abesiniji? Nepotrjena poročila poročajo o zopetnih napadih rednih abesinskih čet, ki stojijo pod vodstvom rasa Imruja. Baje so že napadle Addis Abebo in Harrar, kjer so po istotaku nepotrjenih vesteh Italijani baje postrelili 300 abesinskih državljanov. Četudi je poročilom težko verjeti, vendar je gotovo, da bodo imeli Italijani še dolgo težkoče in nepravilne z abesinskimi tolpmi, ki njihove oblasti nočejo priznati. Sedaj razglašajo, da bodo proti nepokornim kar najstrožje postopali.

Nič manj opasni položaj v Španiji. Minuli teden je bil v Madridu od komunistov umorjen voditelj španskih monarhistov. Umor je izzval med desničarji umevno veliko ogorčenje in sklenili so, da njihovi poslanci zapustijo parlament. Umor je eden sadov divje socialistične propagande. Še nedavno je nek socialistični poslanec v parlamentu izjavil, da umori političnih nasprotnikov niso samo dovoljeni, marveč celo postavni. Nad vso državo je proglašeno takozvano stanje pripravljenosti.

O materna beseda!

Nam Slovencem dostikrat primanjkuje ljubezni do domače besede, podedovane od prednikov. Mirno gledamo, kako jo pači in maliči naša šola, še sami jo zanemarjamo in onečaščujemo z grdimi skovankami iz tujih jezikov; le redkokod je

PODLISTEK

Dr. Ivo Česnik:

Črnošolec.

(1. nadaljevanje.)

Črnošolec Štefan je slonel na klopi, oprt ob palico. Rdeče ustnice so mu trepetale v bolesti, črn klobuk je zdrknul na travo in gosti kodravi lasje so zablesteli v mesečini.

— Zakaj sem storil zdaj ta korak? Cilka bi se omožila in bi bila srečna, in jaz bi se umiril. Tako pa napravim materi, dobri materi, bridkost in grenkost. Toda glej, nisem mogel drugače; moj Bog, ti veš, da nisem mogel. — Nemara pa ni res, kar govori norec! Morda pa še ni pozabila name. — Jutri vidim, jutri pojdem k Mlakarju.

Tako je sedel, razmišljal in zadremal. V spanju je zlezal na travo in ležal tam do jutra. Ko je vstajala zora izza gora, se je vzravnal in pogledal domačo grudo in vzkliknil: Naprej!

Vas je mirno snivala, visoki zvonik je ponosno strmel kvišku, in prozorni lunini žarki so se lesketali na zlatem jabolku kot kresnice v junijski noči. Za vasjo se je širilo grmovje, v začetku nizko, potem vedno višje in lepše. Med gorami so se razprostirali smrekovi gozdi.

Mati Barba je spala v svoji hiši kraj vasi. Hiša je bila čedna: pobeljena, krita z opeko in obdana kroginkrog od sadnega drevja.

Norec Gropa je stopil pod Barbino okno, šipe so se stresle, iz ust je prišel hripav glas.

„Mati Barba, Štefan je ušel iz črne šole. Ali čujete, mati Barba?“

naša govorica čista brez primesi nemškega izvora. Poglejmo enkrat Nemce, s koliko ljubeznijo negujejo svojo materinščino, jo pilijo in lepšajo ter ljubosumno odrivajo vse, kar bi pačilo njeno domače lice! Poslušajte Italijane, s koliko milino izgovarjajo svojo govorico, pojoč jo kot svojo najlepšo pesem.

Čujno velike može, kako oni govorijo o ljubezni do narodne govornice in naroda!

Dr. Janez Krek je govoril leta 1908: „Jezik, pravijo, je samo občevalno sredstvo. In vendar vejo, da je zvezan z mojim srcem, zvezan z vsakim dihlijajem mojim, z najlepšimi spomini mojega življenja. V tem jeziku sem prvič pozdravil svojo mater, zvezan je s trenutki, veselimi in žalostnimi mojega življenja. Ni mrtvo sredstvo, kakor denar v kupčiji. Svojemu narodu in njegovim govoricam smo dolžni isto kakor staršem: ljubezen in hvaležnost, spoštovanje in pomoč. Kakor je moja dolžnost izpolnjevati zapoved: Ne ubijaj! Spoštuj očeta in mater! — prav tako je moja dolžnost, da ljubim svoj narod in svojo govorico. To je nраво!“

Nemški jezuit Jurij Saški je zapisal: „Pred vsakim maternim jezikom moramo imeti visoko in globoko spoštovanje, ker prihaja od Boga, je izraz od Boga ustvarjene duše. Zaradi Boga ima vsak narod, vsak rod na svetu sveto, od Boga dano in neodvzemljivo pravico do svojega maternega jezika. Svojim sonarodnjakom sem po božji volji bližji nego drugim bratom na svetu. Dolžan sem jim posebno ljubezen. V tem smislu velja tudi za nas beseda pesnika Selchowa: Rojen sem, da nemško čutim, čisto sem upostavljen na nemško mišljenje. Najprej pride moj narod, potem drugi mnogi, najprej moja domovina, potem svet.“

Pisatelj-duhovnik Spirago pravi: **Kristjan sme in mora svoj narod bolj ljubiti nego tujega**, kajti ta ljubezen je že od narave v človeku in je krščanska vera ne odpravlja, marveč jo povečuje in goji. In zakaj naj ljubimo narod, iz katerega izhajamo in katremu pripadamo? Zato, ker je narod velika družina, veliko krvno sorodstvo. Kakor svoje krvne sorodnike bolj ljubimo nego tujce, tako moramo tudi svoj narod bolj ljubiti kakor vsak tuj narod. In kakor otrok svojo lastno mater bolj ljubi nego tujo, ne da bi tuje zaničeval ali sovražil, **tako moramo tudi mi svoj narod bolj ljubiti nego tujega, ne da bi pa pri tem tujega sovražili ali prezirali.**

Nemec dr. Jos. Ries pravi v razlagi prilike o Usmiljenem Samarijanu: „Sicer so vsi ljudje naši bližnji; pa niso nam vsi enako blizu: čim bližji nam je kdo, tem bolj ga moramo ljubiti.“

Podobno pravi pravoslovec Alfonz Lehmen S. J. v svoji modroslovni knjigi: „Ljubezen do ljudi se mora držati gotovega reda. Čim tesnejše je kak človek povezan z drugim, tem več ljubezni mu je dolžan.“

Izgovoril je in krevsal med njivami in osredki dalje brez cilja. Venomer je mrmral sam s seboj: mahal je z rokami, postajal in se zamišljal.

— Nihče me ne mara, tudi Cilka ne. Črnošolec je prišel. Začara jo in bo imela rada njega, in ne Roberta. Da bi jaz znal čarati, znori vsa vas. Potem bi se smejal! Haha! — Črnošolec je tu. To ga bo vesela mati! Radoveden sem, ali se je zbudila starka, ali me je čula? Haha, to ga bo vesela! —

Mati Barba se je prebudila in čula Grogove besede. Pomela si je zaspane oči in težko vzdihnila

— Ali so bile sanje? Ali ni nekdo zaklical? Grogov glas je bil. Kaj je rekel? Štefan je ušel iz črne šole? To ni mogoče. Norcu se blede pa straši okrog cele noči. In Štefana ne more videti radi tiste Cilke. Oh, ti moj Bog, ti mi grehe odpusti! Strašno ga je zmešala reveža, da ni videl, kje ima glavo in kje srce. A zdaj je vse dobro. Zdaj je v varnem zavetju, stran od zapeljivega sveta. Zdaj pozabi vse... Sv. Štefan, ti ga obvaruj na pravi poti!

Starka je molila in lepe misli so ji vstajale v duši. Štiri leta poteko, in Štefan stopi prvič pred Gospodov oltar. Vse bo gledalo nanj, vse ga bo slavilo in mu trosilo cvetja na pot. Sleherna usta ga bodo blagovala. In ona bo zraven njega, vsa blažena, vesela. Njegovo življenje bo velik delaven dan v Gospodovem vinogradu, in ona bo mirno živela poleg njega, dokler ne potrka na vrata božja dekla, smrt.

Tako si je risala prihodnost in v molitvi in mislih zaspala. V spanju so legle na njeno dušo trudne sanje. Videla je norca Gropa, kako se je smejal, trkal na okno in vpil: „Mati Barba, Štefan je ušel iz črne šole!“ Tam iz daljave čez polje je

Na sličen način piše učeni jezuit oče Noldin: „Razumna narava sama nas sili, da onebolj ljubimo, ki so z nami bolj zvezani. Milost narave ne uničuje, marveč jo spopolnjuje. Torej smemo in moramo tudi z nadnaravno ljubeznijo one bolj ljubiti, ki so z nami tesneje povezani.“

Iz vsega tega sledi: Drugi temeljni nauk krščanstva, naj ljubimo svojega bližnjega kakor samega sebe, nam **zapoveduje, da smemo in moramo svoj narod bolj ljubiti kakor druge narode.** Ne smemo svojega naroda zatajiti, ohraniti mu moramo zvestobo. In ker se narodnost najbolj kaže v materni govornici, **zato smemo in moramo materno govorico bolj ljubiti nego druge govornice.** Ljubezen do lastnega naroda in do narodne govornice je torej naša nраво dolžnost. Naša vest nam ukazuje, naj ohranimo lastnemu narodu zvestobo in naši govornici ljubezen! ii.

DOMAČE NOVICE

Ob drugi obletnici smrti kanclerja dr. Dollfussa je izdalo vodstvo domovinske fronte sledeče odredbe: V petek 24. t. m. ob 6. uri zvečer se izobesijo žalne zastave, od pol devete do pol desete ure se prižgejo na oknih svečke. V istem času govori zvezni kancler in vodja fronte dr. Schuschnigg v dunajskem radiu spominski govor pokojnemu kanclerju Dollfussu. — V soboto dne 25. julija je v vseh krajih zveznega ozemlja sv. maša-zadušnica (v Celovcu ob 9. uri v stolnici). Od 15. ure 20 minut do 15. ure 40 minut zvonijo zvonovi, nakar so po večjih krajih spominske proslave.

Sosvet dež. vodstva domovinske fronte. V sosvet dež. vodstva dom. fronte so bili na predlog dež. vodje fronte dr. Sucherja imenovani člani dež. vlade, vodja kmetov Gruber, odvetnika dr. Hurdes in dr. Tschurthenthaler, prezident dež. sodišča Zigeuner i. dr. Heimatbund je zastopan po svojem predsedniku prof. Perkonigu in poslovodji stot. v p. Maier-Kaibitschu, Slovence zastopa prof. dr. Joško Tischler, bivše socialdemokrate pa nekdanji socialistični tajnik Krenn. „Freie Stimmen“ pripominjajo k imenovanju: Kot prvi zastopnik nacionalno-koroške smeri je bil imenovan v sosvet stotnik v p. Maier-Kaibitsch... Upravičeno imenovanje enega zastopnika nacionalnih Slovencev in bivšega tajnika socialistične stranke v deželi vzbuja nade, da bodo pravično pritegnjeni nacionalni elementi v deželi, v kateri je treba notranjega miru bolj kot kje drugod.

Še trije duhovniški jubileji. Srebrni mašniški jubilej praznujeta letos še preč. gg. župnik iz Lipe Alojz Nagelschmied in Blož Wölfel v Vogrčah. Župnik Nagelschmied je rodom iz Kanalske doline ter je slujboval kot kaplan v Žel.

prihajal res njen sin, pobit in resen, oči uprte v tla. Pred kočjo je obstal in gledal čez dolino; tam pod hribom so se mu ustavile oči, tam nad mlinom. Cilke ni mogel pozabiti; zarekla mu je, zato je moral misliti nanjo tudi v samotni. Mati se je ujezila, stopila pred hišo, jokala in vpila ter zapodila sina od sebe. In stopal je počasi in s povešeno glavo v mlin; tudi tam so ga zapodili, ker črnošolca ne mara nihče. Bled je odšel ob bregu reke proti gozdu. V tolmunu se je umival povodnji mož in vabil k sebi nesrečneže. Štefan je čul njegov glas, zakrilil je z rokami, valovi so ga sprejeli v svoje naročje, povodnji mož se je pa režal na visoki skali sredi reke.

Jutranja zarja je tedaj odtegnila s svojimi nežnimi prsti nočno zagrinjalo in je vzšla v škrlatastem oblačilu. Trepetale so rosne kapljice na polju, kjer je valovilo žito in zelenela trava, oglasili so se ptičji kori v gozdu in nad senožetmi se je dvigala lahna meglica.

Štefan je stopal preko njiv in travnikov za vasjo in gledal vstajajoče jutro. Videl je Gropa, kako je stal ob griču in mrmral nerazumljivo pesem in vpil nanj čez polje. Ni se zmenil zanj. Duša mu je bila tako polna najrazličnejših čuvstev, da ni vedel, kdaj je došel do rodne hiše.

„Mater ne bom budil. Zunaj počakam, da vstane.“

Sedel je na klop v vrtu in zrl zamišljeno predse. Ni čul petelinovega petja, ni videl lepote jutra, ki se je dvigalo nad vasjo, dolino in gorami, ne reke, ki je tekla čez širno polje. Le mati mu je bila v mislih tisti trenutek, mati in njena globoka žalost. In mater je Štefan ljubil.

(Dalje sledi.)

Kapli in Pliberku, bil župnijski upravitelj v Svečah, provizor v Brezi in na Kostanjah ter je sedaj že 15 let župnik v Lipi na Dravi. — Župnik Wölfel je rodom iz Štebna pri Globasnici, je bil po posvečenju kaplan v Tinjah, nato upravitelj v Porečah in Slov. Plajberku. Med vojno je služil kot vojni kurat. Osem let je sedaj že župnik v Vogrčah. — V nedeljo 19. t. m. praznuje mil. proš g. Benetek Anton v Tinjah 30letnico svojega mašništva. Vsem duhovnikom-jubilantom kliče: Še na mnoga leta v vinogradu Gospodovem!

Podgorje. V nedeljo 26. julija, na god sv. Ane, bo pri „kapelici“ ob pol 10. uri sv. maša. Častilci sv. Ane ste prijazno vabljeni! Župnijski urad.

Prošnja na dobra srca. Slovenec, oče dveh nepreskrbljenih otrok, prosi nujne pomoči. Je brezposeln in v skrajni sili ter bi na željo tudi šel za hišnika, vrtnarja ali drugo. Naslov: Franc Pipan, Goriče 6, pošta Pörtschach am Wörthersee.

Strašna letalska nesreča pri Ljubljani. Minulo sredo je treščilo prometno letalo, ki vzdržuje redno progo Ljubljana—Sušak, iz neznanih vzrokov v enega zadnjih obronkov golovškega hribovja pri Spodnji Hrušici na zemljo ter pokopalo pod seboj sedem ljudi. Katastrofa se je bliskoma razširila po Ljubljani in okolici in na tisoče ljudstva je hifelo na kraj nesreče. Med mrtvimi so poleg pilota in telegrafista trije Ljubljančani in dva potnika iz Berlina. Slutijo, da je katastrofi bila vzrok gosta megla, ki je ležala nad dolino. — To je že druga letalska nesreča pri Ljubljani. Leta 1933 se je razbilo letalo iste proge ob zidovju umobolnice na Studencu, pri čemer se je smrtno ponesrečilo 7 oseb.

Tujski promet ob Baškem jezeru. Okoli našega jezera, ki je vendar eno najlepših na Koroškem, imamo že okoli 1000 tujcev iz vseh krajev božjega sveta. Nove, lične vilice rastejo kar neprestano iz zemlje, zgrajene so povečini iz lesa. Ob sončnih dneh kar mrgoli kopalcev na otoku sredi jezera. Smo menda med najbolj obiskanimi kraji v deželi. Sedaj iščemo samo še pevca znane: Otok baški — čin junaški — božje roke si! — V ta lepi raj — se kar podaj — če srce te boli!

Zahomc. Že dolgo smo molčali, čeravno se je marsikaj spremenilo tudi pri nas. Z vremenom se vedno spet kregamo. Toča nam je pobila lepo obetajočo rž in sedaj upamo na javno pomoč. — Sedaj se pri nas govori samo o volku, ki strahuje našo Zilo. V Dobraču se je najedel in se sedaj preselil v naše mirne gozdove. Marsikdo ga je že videl — ali tudi ne. Kdor bo hotel dobiti lepo nagrado tisoč šilingov — lep denar, kaj ne? — si ga bo moral pač pobližje ogledati. — Po težki bolezni so umrli Ferjanova Franca iz Zahomca. Postrežba med boleznijo in lepi pogreb sta bila dokaz, kako zelo smo jih spoštovali. — Že pred mesecem smo izvolili naši „Zili“ nov odbor. Predsednik je postal naš vrli prosvetni delavec Galavčev Mihal, tajništvo pa je v rokah požrtvovalne Wafnove Mojce. Tudi na drugih mestih so mlade moči in bodo nedvomno z vneto zagrabile za prosvetni plug in zaorale par novih brazd pod Dobračem. — Prva prireditev novega odbora je bil kres na predvečer sv. Cirila in Metoda. Zbralo se nas je lepo številno. Ob petju, deklamacijah in plamenu so zagorela tudi naša srca v čast slovanskima apostoloma.

Spej kaj iz Sel. Pred kratkim smo poročali, da so zlikovci vlomili v Šerjakovo kaščo in odnesli meso, klobase in druge jestvine. Enega člana te družbe so orožniki s pomočjo domačinov prijeli. Sedaj premišljuje svojo usodo pri celovškem ričetu — pa brez Šerjakovega špeha. Preteklo soboto so ostali člani roparske tolpe vlomili v Šajnikovo kaščo in odnesli od tam 35 kg mesa in kruha. Vlomilci so bili oboroženi s sekirami in so pustili na licu mesta takozvano „parto“. Gorje mu, ki bi jih bil pri njihovem temnem poslu zasačil! — Kmetje se skrbijo vprašujejo, kako bo, ko ne bo skoraj več varno dajati ovce na planinsko pašo. Nikdar jih posestnik ne dobi isto število nazaj s planine, ker so tatvine ovac na dnevnem redu. O štirinožem medvedu pa ni sluha ne duha. — Vodni rezervoar je naša bramba dogotovila in bo v avgustu slovesno blagoslovljen. — Zaradi neugodnega vremena bo uničenega mnogo sena, vse ostalo seno pa bo manj vredno, ker se valja cele tedne na dežju. — Pri naborih v Borovljah je bilo minuli teden potrjenih štiri petine selskih fantov za službo z orožjem. Živeli korenjaki!

† **Matej Trepal, župnik v p.** Zadnje junijsko nedeljo je v ljubljanski bolnici umrl častiti g. Matej Trepal. Rodil se je rajni 1874. na Notranjskem. Po dovršeni srednji šoli je prišel v bogoslovje v Celovec. Posvetil ga je knezoškof Kahn in ga kot

mladega kaplana poslal v Škocijan, nato v Dobroves, Prevalje in Št. Jakob v Rožu. Pozneje je bil gospod Trepal provizor v Melvičah in leta 1913 v Št. Jurju na Strmcu. Zaradi bolehnosti je stopil nato v pokoj ter bival v ljubljanski škofiji. Bil je sila gostoljuben gospod in še na stara leta so ga obiskovali Ižanci in ljubljanski predmeščani. Naj blagi gospod počiva v miru!

Žalost na Krčanjah. Pred nekaj meseci smo poročali o veseli ženitvi pd. Pohenika, ki si je pripeljal življensko družico iz Grebinja. Danes že moramo poročati o njegovi smrti. V torek 7. t. m. so oznanjali zvonovi njegovo slovo od tega življenja. Veliko se nas je zbralo na pogrebu, ki so ga vodili trije duhovniki; dospela je tudi požarna bramba pod vodstvom svojega načelnika, ki je poleg grebinjskega preč. g. župnika govoril rajnemu poslovilne besede. Rajnemu sosedu večni mir, njegovim naše sočutje!

Drobiž. 40letnico duhovniškega posvečenja praznujeta letos preč. gg. dekan Štefan Singer s Kaple na Dravi in Janez Šporn, komendantor na Reberci. — Pri hoji se je lažje poškodoval prevzv. knezoškof dr. Adam Heffer. — V minulem šolskem letu je študiralo na celovski gimnaziji od nekaj nad 1000 dijakov 95 Slovencev, na realni gimnaziji pri cel. uršulinkah 4 Slovenke, na realki 6 Slovencev in na gimnaziji v Št. Pavlu 10 Slovencev. — Minuli pondeljek je imel v Celovcu veliko zborovanje glavni tajnik dom. fronte Guido Zernatto. — Na Vrbskem jezeru letuje predsednik čehoslovaške vlade dr. Hodža. — Celovška občina dela na to, da poveča svoje ozemlje in število svojega prebivalstva. Vršijo se že pogajanja, da se dodelijo Celovcu deli občin Št. Rupert, Št. Peter, Trnja ves, Šmartin, Kriva Vrba, Lendorf. S tem bi se število Celovčanov pomnožilo za okroglo 20.000 oseb. — V Vrbi so na takozvani planini blagoslovili ob navzočnosti zveznega prez. Miklasa kapelico, zgrajeno v spomin kanclerju Dollfussu. — 90 odstotkov vseh nabornikov borovelskega okraja je potrjenih za službo z orožjem. — Trgovinska zbornica v Celovcu je dobila komisarja v osebi dvor. svet. dr. Winklerja. — Uradnik dež. vlade dvor. svet. Blaž Lahounig je stopil v pokoj. — Pri pretakanju vinskega jesiha se je v Podkloštru smrtno ponesrečil trg. vajenec Krössbauer. — 11letnega Adolfa Simma iz Št. Tomaža pri Celovcu je pes težko poškodoval na nogi in glavi.

NAŠA PROSVETA

Druga naša naloga.

Prvi cilj, za katerim bomo odslej v naši prosveti še bolj dosledno stremeli, smo v zadnjem članku našega koticčka označili z besedami: Hočemo biti zase in za svoje odločno katoliški! Drugi naš cilj, za katerim stremimo, izhaja iz prvega: vse življenje na zemlji hočemo gledati s katoliškim očesom! **Krščanstvo nam je naš svetovni nazor!**

Poglejmo današnje prilike v svetu! Ljudstva padajo iz nasprotja v nasprotje. Včeraj še je v svetu veljala svoboda vsakega posameznika kot nedotakljiva svetinja. Danes že jo mečejo na cesto in se klanjajo fašističnim in komunističnim diktatorjem. Včeraj še je v gospodarstvu ukazoval kapitalizem ter izžemal ljudstva, danes že si ljudstva zvijajo nov, še strašnejši gospodarski bič komunizma. Včeraj še je v svetovni politiki veljala borba za nadvlado močnejšega in oblastnejšega, danes se ponavlja taisti boj z drugimi oblastniki in mogočniki. V tem nasprotju polnem svetu iščeš zaman pravice in bratoljubja. — Glejmo prilike domačega življenja! Iz njih odseva v malem velikem svet s svojim nasiljem in razdorom. Male družnice trpijo bedo in pomanjkanje, med vaščani ni soseščine, med premožnimi in nepremožnimi zija velik prepad, naše vezi s Cerkvijo, narodom, farno, vasjo, sosedom se trgajo, da ostajamo vsak zase sam s svojo strašno negotovostjo v očeh, uprtih v bodočnost.

Mi v naši prosveti hočemo iti v boljšo šolo kot je bila sedanja. S svojim prvim ciljem smo zazrli Očeta, vsedobrega in vsepravičnega. V drugem naj nas naša prosveta uči, da ima vse življenje na zemlji svoje zakone, ki jih naj človek v lastno

dobrobit spoštuje in varuje. Vsi mali in veliki celega sveta, vsi člani tega ali onega naroda, te ali one vasi, te ali one hiše, vsi smo bratje in sestre ene družine. Sloga in pravica jačita to družino, nesloga in krivica jo razdirata v škodo njenih udov. Ljudje niso vrženi v svet kot kak kup peska, marveč se kot male stanice v drevesu družijo v družine, stanove, narode, plemena in človeštvo. Vse je potrebno drevesu: korenina, deblo, listje, veje, cvetje in sadje; tako je treba raznolikosti v človeštvu. Vsi deli rastline niso enako važni, vendar vsi potrebni za njeno rast. Tako je tudi v družini, narodu, človeštvu: koder je večja pravica, je združena z večjo dolžnostjo; koder je večja moč, je združena z večjo odgovornostjo. Tako je v malem svetu in tako v velikem.

Da dobro spoznavamo zakone življenja na zemlji, to, prosvetaši, je naša druga velika naloga. Hočemo jo odslej vršiti z še večjo vneto in doslednostjo. Biti hočemo dobri učenci naše prostovoljne šole v društvih, da bomo dobri učitelji v življenju. Hočemo biti dobri in poslušni otroci naših vzgojiteljev in voditeljev, da bomo dobri očetje našega ljudstva. r.

Bogoslovci! Dne 31. t. m. romamo na Sveto mesto. Popoldne istega dne se zberemo v žvabeškem župnišču. Pevci, sami veste! V slučaju slabega vremena romanje preložimo. L.

Dijaki-Marijaniščniki! V torek 28. t. m. se zberemo v Št. Jurju ob jezeru (am Längsee) h počitniškemu zborovanju, ki traja do srede popoldan. Vsi prisrčno vabljeni!

GOSPODARSKI VESTNIK

Uspešna živinoreja.

Letošnje leto obrača s svojo letino našo pozornost k živinoreji. Menda je že davno od tega, da bi pridelali toliko krme, kot letos. Umnim gospodarjem je letošnje leto zato nekak namig, naj posvetijo svojo veliko skrb svoji živini.

Tri temelje uspešne živinoreje bi naglasil. Niso vsi, a med najvažnejšimi. Naštetjem jih: dobro plemo, izdatna krma in pravilna reja.

V naši deželi nahajamo vse mogoče stopnje plemenske čistokrvnosti. Imamo kraje, kjer je živina močno zenačena in tudi skrbno negovana. Imamo pa tudi kraje, kjer najdemo po hlevih vso mogočo mešanico. Najbolj je to opaziti tam, kjer z živino mnogo barantajo in kjer je doma premalo izpodreajo. Kjer se je kravja reja ustalila, kjer se živinorejci pečajo z domačo izpodrejo in kjer se redijo biki enake krvi, tam je tudi napredek na višji stopnji. Tam je živina čistokrvna in več vredna. Naša živinoreja bo napredovala, ko bomo plemenjake in krave skrbno odbirali in tako očistili vso rejo neprikladnih živali in neprikladne krvi. Dosedanja izkušnja na tem polju uči: S tujo živino so slabi uspehi, vzredimo plemensko goved doma!

Izdatno in enakomerno krmljenje je druga važna zapoved v živinoreji. Mi delamo pri krmljenju velike napake. Če primerjamo zimsko krmljenje s poletnim, vidimo, da krmimo pozimi slabše kakor poleti. Po eni strani pokladamo pozimi težje prebavno krmo, pa manj tečno kakor poleti. Zato nam molzne krave dajejo pozimi vobče manj mleka in nam tudi shušajo. S krmo smo nadalje poleti in v jeseni preradodarni, pozimi pa se v naših hlevih redno vrstijo suhi tedni. Kar torej naša živina čez poletje pridobi, to in še več izgubi pozimi. V vigred pa spet popravljamo shušano in opešano živino. Za krmljenje živine velja pravilo: razlika med poletnim in zimskim krmljenjem bodi čim manjša. Čim bolj si bosta zimsko in poletna krma glede tečnosti in prebavnosti enaki, tem več uspeha bomo dosegli v živinoreji. Živina, ki živi poleti v izobilju, pozimi pa v pomanjkanju, ne more uspevati.

H pravilni reji pa tole: ni vse eno, kedaj naše krave teletijo. Vsak letni čas ima svoje posebnosti in te je treba upoštevati. Zimska otelitev ima prednost, ker dobimo pri njej več mleka in lepša teleta. Če krava pozimi porodi, se njena mlečnost dvakrat dvigne, prvič po teletu, drugič po zeleni krmi. Zimska teleta tudi bolje uspevajo. Ob suhi krmi imajo krave namreč bolj zdravo in enakomerno mleko. Tudi imamo pozimi mi več časa, da se pobrigamo za dobro vzrejo telet. Važno je

še, da pridejo zimska teleta dobro odstavljeni in dovolj utrjena na lahko prebavno zeleno klajo ali pašo, ki pospešuje pravi razvoj mladih živali. Po nekaterih krajih je zimska otelitev splošno uvedena, živinoreja je v teh krajih vobče uspešnejša. To je važno tudi za one kraje, ki poleti mleko lahko vnovčijo za primeren denar. Tam se je bati, da trpi zaradi ugodne cene mleka vsa reja telet, ker mleko teletom odteguje, ali pa se celo pripeti, da v najugodnejšem času nimajo niti za dom, kaj šele za prodajo. Podjunčan.

Dragocene ovce so takozvane karakulske ovce. Uvedla jih je neka avstrijska ovčarna. Njihova domovina je srednja Azija, njihova volna je fine kakovosti in ima visoko ceno, njena barva je svetlo-črna. Izredno draga pa so krzna novorojenih jagnjet. Meso je užitnejše od mesa domačih ovc. Karakulske ovce se našemu podnebju dobro privadijo in tudi v krmi niso izbirčne. Redijo jih lahko povsod, kjer uspevajo domače ovce. Visoka pa je cena za plemenske živali, mladi kozli stanejo 600 do 1500 S.

Gospodinja, vaše kokoši! V juliju je čas, da razredčimo kokošjo družino. Proč s kokošmi, ki nam že nad 2 leti ležejo jajca. V par tednih jih lahko opitamo in prodamo za primerno ceno. Za pitanje je najboljši žitni zdrob ali kuhan krompir. Kako spoznamo kokoš, ki daje le redko ali sploh nič več jajc? Poglejte na grebene in podbradke: dokler so rudeči in gladki, je kokoš dobra ter jo ohranimo. Četudi kokošja krma ne stane skoroda nič, je vendar kokošjereja uspešna le z mladim, svežim zarodom.

Jogurt je ne samo tečna hrana, marveč tudi najcenejše zdravilo. Kupimo steklenico jogurta — bolgarskega kislega mleka — in že ga lahko izdelujemo sami. Mleko zavremo in nato ohladimo na 45 stop. Celzija ter dodamo nekaj žlic starega jogurta in ga grejemo na štedilniku. V 24 urah imamo najboljši jogurt, ki je trd kakor surovo maslo ter ne izločuje sirotke. Nekaj žličic ga puščajmo za prihodnjo pripravo. Poizkusite, kjer imate dovolj mleka!

Dobri strelovski. Doslej smo menili, naj so visoki in njihova konica pozlačena. Novejše izkušnje povedo drugače. Strelovski je lahko kratak, konica je brez škode nepozlačena. Slabi strelovski niso nikdar vzrok požarom po strelji, strela se lahko izogne tudi najboljšim strelovodom na kakem posloju. Splošno velja: streha višjih poslopij imej več nižjih kovinastih palčic, ki so povezane medsebojno in s kovinastimi deli strehe ter napeljene naravnost na zemljo, kjer naj se nahaja plošča čim večje površine. Plošča naj vodi po možnosti v mokro zemljo.

Velikovski trg minulega tedna: Na živinski trg minule srede je bilo prignanih 14 krav, 2 pitana vola, 1 konj, 1 bik, 1 mlad vol, 1 telica in 36 plemenskih prašičev. Cene so ostale nespremenjene. — Žitni trg: Pšenica (100 kg) S 39, rž 29, oves 26, proso 23, konoplja 28, ječmen 29, ajda 23, krompir (kg) 15—20 g; jajca 10 g, kokoši S 2—3, sirovo maslo 3.20—3.60.

Zadružna pisarna javlja:

Na prodaj so:
plemnski biki,
plemni voli,
molzne krave,
konji,
apno,
300 osrtvi.

Zamenja se:
vol za konja,
žaga venecijanarca z vso opremo za konja, živino, vsakovrstni tudi stoječi les, žito i. dr.

Opomba. Gospodarje opozarjamo, naj javijo zadružni pisarni prodano blago, da ne bo pomot!

ZANIMIVOSTI

Beograd nekdanj in sedaj.

Po dr. Iličevi knjigi „Ilustrovana istorija Beograda“.

Na prostoru, kjer se danes razprostira Beograd in njegova mična okolica, so pred davnim časom pljuskali valovi jezera, kateremu so zgodovinarji našli ime Panoma. V nizu več stotisočih let je

jezero izginilo in ostavilo za seboj rodovitno zemljo, gore in hribovje. V okolici Beograda, Makišu in Višnjici, so našli sledove prazgodovinskega človeka, ki je domoval v zemeljskih udrtinah.

V prvi zgodovinski dobi so na balkanskem polotoku bivali trije veliki narodi: stari Iliri, Tračani in Jelinci. Tristo let pred Kristusom so se na ozemlju naselili Gali in Kelti. Kelti so za obrambo proti vpadom neprijateljev na južnem obrežju Donave sezidali močno trdnjavo in poleg nje večjo naselbino ter ji dali ime: Singidunum. (Beseda „dunum“ pomeni po mnenju učenjakov v keltščini trdnjavo.) Nekdanji Singidunum je sedanji Beograd.

Kelte so pregnali iz južnega Podonavja Rimljani leta 33 pred Kristusom. Pod Rimljani se je pozneje to začela širiti krščanska vera, zacvetelo je gospodarstvo, vstala je močna kultura. Na to dobo spominjajo mnoge še sedaj ohranjene izkopine, nakiti, vaze, grobovi, razvaline. Med drugim je po razlikovalcih dokazano, da je stal na prostoru sedanje Narodne banke nekoč hram rimskega boga Jupitra. Cesar Hadrijan je povzdignil Singidunum v mesto. Da zaustavi prodiranje Hunov, je bizantinski cesar Justinijan mesto obdal v strnjavskim okopom. A zaman! Krvoločni Atila, nazvan „šiba božja“, si je na svojem pohodu osvojil tudi Singidunum in ga razdejal. Po njegovi smrti je mesto spet prešlo v last Bizantincev, ki so ga obnovili. Za tem je Singidunum večkrat menjal svoje gospodarje. V dobi preseljevanja narodov so ga zavzeli Slovani in mu dali novo ime „Beograd“.

Pestra je naslednja zgodovina Beograda, morda najpestrejša med evropskimi mesti. V letu 1124 ga zavzame in poruši ogrski kralj Štefan drugi, iz njegovega kamenja pa sezida vstric na severnem obrežju Donave sedanji Zemun. Bizantinci mesto pozneje spet zasedejo in znova postavijo, sledijo jim zopet Ogri, dokler nad mestom ne zavladata sin srbskega kneza Lazarja Štefan Lazarevič. Njegove zasluge za podvig Beograda so velike.

Leta 1440 zasedejo po ljutih bojih Beograd Turki pod krutim sultanom Muratom. Skoroda štiristo let mu pašujejo z malimi presledki, tod se srečavajo krščanske in turške armade v ljutih bitkah, tod se bije bavarski knez Maksimilijan Emanuel, tod vojskuje avstrijski Lavdon. Med tem se srbski narod prebujajo in započne silovito vojsko proti polumesecu za svojo narodno svobodo. Leta 1813 končno prepusti turški sultan na pritisk Rusije Beograd Srbom in pristane na srbsko neodvisnost.

V sledečih desetletjih vidimo Beograd procvitati do sedanje moderne in stasite prestolice Jugoslavije. Danes ga imenujejo vrata Zapada na Vzhod in pojejo slavo njegovi izredni zgodovini in še njegovi slikovitosti.

J. R.

Dunajska stolnica sv. Štefana dosega skoroda svojo tisočletnico. Veličastna je njena notranjost, veličastna njena višina. Kako je ogromno to poslopje, povejo te številke: streho tvori ogrodje, ki sestoji iz domala 3000 mecesnovih hlodov. V malem stolpu visi zvon, težak 120 stotov, v velikem pa zvon z 20.000 kg, visok in širok 3 metre. Osem mož je treba, da zazvoni, med zvonjenjem pa se premika stolpov vrh za celih 65 cm. Pod stolnico je staro dunajsko grobišče, ki krije prah nekdanjih patricijev, škofov in vojvod dunajskega mesta. Na posloju se vršijo neprestane poprave, zadnje so začeli pred 150 leti in jih do danes še niso izvršili. Stroški zanje znašajo višino izdatkov malega trga.

Krojači v številkah. Nek predarlski krojaški pomočnik se je dalje časa trudil, da je izračunil število šivov, ki so potrebni za moško obleko. Te so njegove vsekakor imponirajoče številke: za moško obleko srednje velikosti je treba skupno 74.398 šivov in sicer 35.679 šivov z ročno in 38.719 šivov s strojno šivanko. Za suknič je največ dela, ker je treba zanj 22.014 ubodljajev z ročno in 20.279 s strojno šivanko. Hlače zahtevajo „samo“ 7786 ročnih in 10.948 strojnih šivov. Ob teh številkah šele vidimo, koliko podrobno delo vršijo krojači.

Skrivnostno mesto sredi azijskega polotoka Malaka. Nedavno se je vozil nek angleški uradnik iz azijskega mesta Singapore z letalom nad doslej še ne raziskano pokrajino polotoka Malaka. Nankrat zazre na svoje začudenje sredi pragozda pravo mesto z ulicami, obdelanimi vrtovi in lični-

mi hišicami. Začuden začne doma študirati zemljevide in ne najde nikjer skrivnostnega mesta za-znamovanega. Po dolgem raziskovanju so angleške oblasti dognale, da so skrivnostno mesto ustanovili iz mesta Singaporja pobegli ubožni meščani, da se tako odtegnejo plačevanju davkov. Sledila so pogajanja z meščani za zaostale davke, končno so Angleži popustili na grožnje meščanov, da se sicer umaknejo še globlje v pragozdove, in so jim predpisali nizke davke. Odslej zasledujejo meščani vsako letalo s sovražnim očesom.

Pasji dnevi se po koledarju začenjajo šele s 25. julijem. Tedaj namreč nastopi svojo vlado pasja zvezda, zvana Sirius. Stara vera je že, da prinaša ta zvezda vročino in sušo. V Ameriki so se pasji dnevi že začeli. V New-Yorku imajo vročino 42 stopinj Celzija, na sončnici je umrlo že do tisoč oseb, cele pokrajine so opustošene po suhi in sledečih kobilicah. V smrtni dolini Kalifornije je vročina tako silna, da padajo ptice, ki jo hočejo preleteti, od sončnih žarkov kot od streliv zadete mrtve na tla. — Kako bo z našimi pasjimi dnevi?

„Slovenska strela,“ tako so krstili prvo električno železnico na Slovaškem. Železnica veže Bratislavo z Brnom in Prago ter rabi za vožnjo komaj štiri ure. „Strela“ obstoji iz enega samega vozu, v katerem je prostora za okroglo 30 oseb. Oken med vožnjo ne smejo odpirati, ker bi ob nagli vožnji — voz doseže 140 km na uro — začela potnikom pojemati sapa. Leteči vlak postaja nevaren tekmeč letalom na progi Bratislava—Brno—Praga, ker prevzema in oddaja svoje potnike sredi mesta, medtem ko so letališča vendar par kilometrov iz mesta.

Gore iz bakra. Južno-ameriška država Čile je bogata na bakru. 3000 m visoko nad morjem se nahaja sredi neobljudenega ozemlja „bakreno mesto“ Chuquicamata. V neposredni bližini mesta se nahaja gorovje, ki je krije ogromne množine bakrene rude. Ruda leži takorekoč na površju in zato ni treba rudarjem nevarnih podzemeljskih rovov. Kot pri nas lomijo kamen, lomijo tam bakreno rudo. Lastnica rudokopov je neka ameriška družba s sedežem v New-Yorku. Menda je med najbogatejšimi gospodarskimi podjetji sveta, njeno premoženje cenijo s številkami z deset in še več ničlami. Vremenske prilike so ugodne. Vsak novodošli tujec pa mora prestatiti takozvano gorsko bolezen Sorocho, pri kateri se mu nenedoma ulije kri iz nosu in ušes in ustnic.

Napitnina bo odpravljena. Ogri so jo v hotelih, gostilnah in kavarnah že odpravili oz. nadomestili z obvezno odstotno doklado na račun. Doklada je običajna tudi že v vseh zahodnih državah in se je splošno priljubila med gosti. V zadnjem času se mnogo govori, naj bi jo udomačili, tudi v naši državi, ki skuša prednjačiti v vseh ozirih tujkega prometa.

O ta Pepče! Učitelj: „Pepče, zakaj je morska voda slana?“ — Pepče: „Zato, gospod šomaster, ker plavajo v njej harenči (slov. „slaniki“).“ — **Pa ta Mihec!** Mihec, ko si je ogledal zverinjak celovškega cirkusa, dedku: „Dedek, danes pa sem videl v celovškem cirkusu večjo kamelo kot si ti.“

Listnica uredništva. J. St. Pogoji za starostno podporo so: 60. življensko leto, posebna sila, vsaj pet let v zadnjih 10 letih ali vsaj 8 let v zadnjih petnajstih letih zaposlen in proti brezposelnosti zavarovan in v zadnjih 3 letih upravičen sprejemati brezposelno podporo. Podporo dobi, kdor je nadalje izpolnil pogoje za sprejemanje zasilne podpore (Notstandsü) ali na dan prijave ali vsaj v zadnjih 3 letih; komur niso dovolili zasilne podpore zaradi delanezmožnosti ali za to, ker je ni bil po mnenju urada potreben. — **J. P.** Dvomimo, da imaš s svojim prorokovanjem prav. Pomisli, koliko sličnih „prorokov“ se je doslej že uračunilo! — **L. K.** Zborovanje udruženja „Pax Romana“ je v Celovcu od 31. t. m. zjutraj do 3. avgusta zvečer. — **Lpo.** Sožalje! — **J. P.** Prav tako! Vzgoja boji dvojna: z besedo in z vzgledom. Menimo, da bo tokrat pri pristojnem referentu užgalo. — **Mi.** Če bi nemško-nacionalci vedeli, kakšen zamore biti končni uspeh njihovega prizadevanja, bi si kmalu prisvojili treznejše mnenje. Si že slišal kedaj koroški pregovor „von der windischen Falschheit“? — **U. H.** Če je kislo zelje zdravo? Menimo, da ja, seve s primerno porcijo pečenke. Brez zamere!

Bencinski motor 3—4 PS, rabljen, se kupi. Poudbe na „Kmečko zvezo“.